

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 308/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. P. K., správcu úpadcu M., spol. s r. o. v konkurze, V., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/27/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. P. K., správcu úpadcu M., spol. s r. o. v konkurze, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2012 doručená sťažnosť Mgr. Ing. P. K., správcu úpadcu M., spol. s r. o. v konkurze, V. (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením

čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/27/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 40 K/14/2006-67 z 30. januára 2007 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka M., spol. s r. o. Okresný súd uznesením č. k. 40 K/14/2006-503 z 20. apríla 2007 rozhodol o výmene správcu, pričom za nového správcu bol ustanovený Mgr. Ing. P. K.

Okresný súd na návrh navrhovateľa-veriteľa O., a. s., B. (ďalej aj „navrhovateľ“), uznesením č. k. 36 K/19/2011-75 z 5. januára 2012 začal konkurzné konanie voči dlžníkovi F., s. r. o., V. (ďalej len „F., s. r. o.“), ktoré uznesením č. k. 36 K/19/2011-82 z 9. februára 2012 následne zastavil.

Na základe odvolania navrhovateľa rozhodol krajský súd namietaným uznesením č. k. 2 CoKR/27/2012-109 z 31. mája 2012, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu z 9. februára 2012 tak, že vyhlásil konkurz na majetok dlžníka F., s. r. o., ustanovil správkyňu úpadcu (v citáciách aj „správkyňa“), vyzval veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky v lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu, a uložil správcovi bez zbytočného odkladu informovať známych veriteľov dlžníka, ktorí majú trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch Európskej únie ako v Slovenskej republike, podľa čl. 40 Nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 108/2012 zo 6. júna 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

«Dňa 23. 07. 2012 (v základnej 45 dňovej lehote v zmysle § 28 ZKR) si Sťažovateľ uplatnil pohľadávky voči Úpadcovi F., s. r. o. a prihlásil pohľadávky u Správkyne v zmysle platných ustanovení ZKR v jednom rovnopise na tlačive pre súhrnnú prihlášku nezabezpečených pohľadávok, ktorú stanovuje vykonávací právny predpis (obsah prílohy 1 - 8 k vyhláske Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa

vykonávajú niektoré ustanovenia ZKR s odkazom na vzory tlačív: 514_2011p.pdf na adrese http://www.aspi.sk/images/stories/aspi_pdf). V rovnakom čase Sťažovateľ doručil prihlášku pohľadávky aj konkurznému súdu (ďalej len „Prihláška“). ...

Sťažovateľ bol Správkyňou informovaný, že na Prihlášku Správkyňa neprihliada, nakoľko nebola doručená v dvoch rovnopisoch, a teda pohľadávky Sťažovateľa uplatnené Prihláškou nebudú v konkurze vyhlásenom na majetok Úpadcu F., s. r. o. uspokojené. Správkyňa tak konala v zmysle poučenia Uznesenia, ktoré obsahovalo nesprávne poučenie veriteľom a neprihliadala na pohľadávku Sťažovateľa, hoci bola riadne a včas uplatnená prihláškou v zmysle platných a účinných ustanovení ZKR.

Sťažovateľovi ako účastníkovi konkurzného konania, veriteľovi, ktorý spôsobom ustanoveným ZKR prihlásil svoje pohľadávky tak bolo upreté právo na súdnu ochranu a zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva samotným Uznesením Porušovateľa ako aj ďalším konaním Správkyne. Porušovateľ Uznesením a v nadväznosti na to Správkyňa svojimi úkonmi v rámci správcovskej činnosti porušili základné práva a slobody Sťažovateľa (uvedené v čl. IV Sťažnosti), pričom o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.»

Sťažovateľ v súvislosti s oznámením správkyne F., s. r. o., že na prihlášku pohľadávok sťažovateľa, ktorá nebola doručená v dvoch rovnopisoch, sa neprihliada, poukazuje na odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu z 31. mája 2012, ktoré v sťažnosti takto cituje:

«Veriteľ prihlasuje svoju pohľadávku vyplnenou prihláškou, ktorú podáva v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súde tak, aby bola doručená správcovi aj súdu do 45 dní od vyhlásenia konkurzu. Na prihlášku doručenú po lehote, alebo doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu sa v konkurze neprihliada. Veriteľ, ktorého pohľadávka voči úpadcovi vznikla pred vyhlásením konkurzu, má v konkurze právo, aby jeho pohľadávka bola za podmienok ustanovených týmto zákonom uspokojená rozvrhom z výťažku zo speňaženia majetku podliehajúceho konkurzu. Toto právo musí byť v konkurze riadne a včas uplatnené prihláškou, inak pohľadávku nemožno v konkurze uspokojiť a na práva z nej sa v konkurze neprihliada; to platí rovnako aj pre budúce pohľadávky, ktoré sa uplatňujú prihláškou.»

Sťažovateľ v súvislosti s touto časťou odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu argumentuje tým, že krajský súd v tomto odôvodnení vychádzal zo znenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“) v znení účinnom do 31. decembra 2011, pričom podľa § 206a ods. 1 zákona o konkurze mal aplikovať zákon o konkurze v znení účinnom od 1. januára 2012. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej uvádza:

«V zmysle ust. § 206a ods. 1 ZKR (v platnom a účinnom znení novely z. č. 348/2011 Z. z. z 13. septembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z... „Konania začaté pred 1. januárom 2012 sa dokončia podľa doterajších predpisov, ak odsek 2 neustanovuje inak.“

V zmysle ust. § 14 ods. 3 ZKR: „O začatí konkurzného konania súd vydá uznesenie, ktoré bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením tohto uznesenia v Obchodnom vestníku sa začína konkurzné konanie.“

Uznesenie o začatí konkurzného konania na majetok Úpadcu F., s. r. o. bolo vydané dňa 05. 01. 2012 a zverejnené v Obchodnom vestníku č. 10/2012 dňa 16. 01. 2012, z čoho vyplýva, že konkurzné konanie expresis verbis začalo po 1. januári 2012, a teda spravuje sa platným a účinným znením ZKR v znení novely - z. č. 348/2011 Z. z.

Právna úprava je v tejto otázke jednoznačná, pretože podľa § 206a ods. 1 ZKR sa všetky konania začaté pred 1. januárom 2012 dokončia podľa doterajších predpisov, pokiaľ v odseku 2 nie je ustanovené inak. Z uvedenej formulácie vyplýva, že aj konania, v ktorých návrhy (na vyhlásenie konkurzu, povolenie oddlženia alebo reštrukturalizácie) budú podané do 1. januára 2012, budú sa posudzovať podľa novej právnej úpravy, ak konkurzný súd začne konanie až od 1. januára 2012 (vydaním uznesenia a jeho zverejnením). Rovnaký názor prezentuje aj Ďurica v Komentári k ZKR, 2012, s. 1107. Procesné ustanovenia ZKR, ktoré majú prednosť pred Občianskym súdnym poriadkom, majú osobitné ustanovenia o začatí tých konaní, ktoré sú predmetom ZKR. Všetky konania začínajú až zverejnením Uznesenia o začatí príslušného konania a nie podaním návrhu ako je tomu pri konaniach podľa Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle ust. § 24 ods. 1 ZKR: „Účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky.“

V zmysle ust. § 28 ods. 1 ZKR: „Pohľadávka, ktorá nie je pohľadávkou proti podstate, sa v konkurze, uplatňuje prihláškou.“

V zmysle ust. § 28 ods. 2 ZKR: „Prihláška sa podáva v jednom rovnopise u správcu, pričom správcovi musí byť doručená v základnej prihlasovacej lehote do 45 dní od vyhlásenia konkurzu; v jednom rovnopise veriteľ doručí prihlášku aj na súd.“

V zmysle ust. § 28 ods. 3 ZKR: „Ak veriteľ doručí správcovi prihlášku neskôr, na prihlášku sa prihliada, veriteľ však nemôže vykonávať hlasovacie právo a ďalšie práva spojené s prihlásenou pohľadávkou. Právo na pomerné uspokojenie veriteľa tým nie je dotknuté; môže byť však uspokojený len z výťažku zaradeného do rozvrhu zo všeobecnej podstaty, ktorého zámer zostaviť bol oznámený v Obchodnom vestníku po doručení prihlášky správcovi. Zapísanie takejto pohľadávky do zoznamu pohľadávok správca zverejní v Obchodnom vestníku s uvedením veriteľa a prihlásenej sumy.»

V súvislosti s namietaným uznesením krajského súdu z 31. mája 2012 sťažovateľ ďalej uvádza:

«V zmysle ust. § 196 ZKR: „Ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddĺžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku,“

V zmysle ust. § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku: „Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.“

Porušovateľ bol viazaný návrhom samotným a skutkovým stavom v čase vydania Uznesenia o zastavení konkurzného konania. Nenastali žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali prihliadať na dôkazy a skutočnosti, ktoré boli súdu známe až z odvolania Žalovaného v II. rade.

Tým, že sa Porušovateľ ako odvolací súd odchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, zasiahol do ústavne zaručeného práva Sťažovateľa ako účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V Uznesení Porušovateľa zároveň absentuje odôvodnenie, a teda nie je zrejmé, z akých skutočností Porušovateľ pri vydaní Uznesenia, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, vychádzal a ako vec právne posúdil. ...

Máme za to, že hoci ide o rozhodnutie v konkurznom konaní, základné náležitosti rozhodnutia - výrok, odôvodnenie a poučenie (zvlášť ak ide o rozhodnutie druhostupňové, voči ktorému nie je prípustný žiadny riadny ani mimoriadny opravný prostriedok a ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvého stupňa) musia byť dodržané.»

Sťažovateľ tvrdí, že namietaným uznesením krajského súdu boli porušené označené základné práva a články ústavy a právo podľa dohovoru. Sťažovateľ namieta porušenie princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, pričom uvádza:

„Sťažovateľ má za to, že prijatý právny záver o aplikácii právnej úpravy v rozpore so spoločnými, prechodnými a záverečnými ustanoveniami ZKR, bol so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnený, arbitrárny a z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný a zároveň má za následok porušenie základných práv a slobôd Sťažovateľa (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Princíp právnej istoty, ako jeden zo základných znakov právneho štátu, je tak Uznesením Porušovateľa popretý, nakoľko napriek jasnému aplikačnému pravidlu v spoločných, prechodných a záverečných ustanoveniach k ZKR o tom, kedy sa na konkurzné konanie použije ZKR v znení novely z. č. 348/2011 Z. z., Porušovateľ aplikoval na konkurz vyhlásený v roku 2012 a konkurzné konanie začaté v roku 2012 právnu úpravu ZKR účinnú do 31. 12. 2011.“

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy sťažovateľ uvádza:

„Podľa názoru Sťažovateľa Porušovateľ Uznesením a Správkyňa následnou nesprávnou (resp. príliš formalistickou) interpretáciou aplikovateľných právnych noriem zasiahli do ústavného práva Sťažovateľa vlastniť majetok, spočívajúci v zásahu do

veriteľských práv Sťažovateľa - byť pomerne uspokojený v prípade speňažovania v konkurze, hlasovať na Schôdzi veriteľov v zmysle ZKR a rozhodovať o všetkých dôležitých otázkach vo veci uplatňovania svojich majetkových práv z pozície veriteľov uspokojovaných v konkurze.“

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ poukazuje na to, že

«Porušovateľ vydaním Uznesenia poprel základnú zásadu „iura novit curia“, ktorá neznamena len to, že súd pozná právo, ale aj to, že si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v ktorej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu svojich práv. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 59/00 z 20. decembra 2001). Porušovateľ opomenul dôležitú skutočnosť upravenú v samotnom ZKR o tom, kedy sa konkurzné konanie považuje za začaté a v zmysle Uznesenia Porušovateľa a úkonov Správkyne dochádza k neprimeranej prísnosti aplikácie práva voči Sťažovateľovi, ktorá spočíva na administratívnej otázke počtu rovnopisov a predpísanom tlačive.

Ústavný súd ČR stanovil, že interpretácia ustanovení ZKR, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti a všeobecne chápaným a akceptovaným zmyslom aplikovaných právnych pojmov je zároveň odopretím práva na súdnu ochranu (III. ÚS 545/1999).

Uznesenie Porušovateľa je tak interpretáciou právnej normy v rozpore s textom právnej úpravy a nedovolenou sudcovskou tvorbou práva, majúcu za následok nesprávne rozhodnutie.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 36K 19/2011 Uznesením 2 CoKR/27/2012 o vyhlásení konkurzu na majetok Úpadcu F., s. r. o. zo dňa 31. 05. 2012 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (právo vlastníť majetok) v spojení s čl. 12 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR (právo na rovnaké zaobchádzanie) a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu), čl. 6 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na spravodlivý proces) a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (princíp právnej istoty).

Ústavný súd Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoKR/27/2012 zo dňa 31. 05. 2012, ktorým vyhlásil konkurz na majetok Úpadcu F., s. r. o., zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť Sťažovateľovi náhradu trov súdneho konania vo výške 323,52 EUR, k rukám právneho zástupcu Sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zo sťažnosti sťažovateľa je zrejmé, že namieta porušenie označených základných práv podľa ústavy, práva podľa dohovoru a článkov ústavy postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesení z 31. mája 2012, a to tým, že

- správkyňa úpadcu F., s. r. o., oznámila, že na prihlášku pohľadávok sťažovateľa neprihliada z dôvodu, že sťažovateľ nedoručil prihlášku správkyňi v potrebnom počte rovnopisov. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza, že správkyňa sa riadila nesprávnym poučením uvedeným v namietanom uznesení krajského súdu z 31. mája 2012. Krajský súd v odôvodnení tohto uznesenia uviedol poučenie podľa zákona o konkurze účinného do 31. decembra 2011, hoci podľa sťažovateľky bolo potrebné aplikovať zákon o konkurze v znení účinnom od 1. januára 2012;

- krajský súd riadne neodôvodnil svoje uznesenie z 31. mája 2012 a tým, že krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu z 9. februára 2012 o zastavení konkurzného konania voči dlžníkovi F., s. r. o., porušil zásadu viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa, podľa § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 196 zákona o konkurze.

1. K námietke sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/27/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2012 tým, že sa neprihliadlo na jeho prihlášku

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Podľa § 32 ods. 9 prvej vety zákona o konkurze veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku.

Podľa § 32 ods. 15 zákona o konkurze v žalobe sa veriteľ môže domáhať určenia právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia a výšky pohľadávky, ďalej zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva. V žalobe sa môže domáhať najviac toho, čo uviedol v prihláške.

Zákon o konkurze umožňuje v § 32 ods. 9 a 15 veriteľovi, a teda aj sťažovateľovi vyvolať konanie (tzv. incidenčné konanie), v ktorom sa rozhodne o spornej pohľadávke a v ktorom sa podanie spornej prihlášky opätovne zákonným spôsobom posúdi. Z týchto skutočností vyplýva, že sťažovateľ má k dispozícii právny prostriedok nápravy ním namietaných skutočností. Sťažovateľ v sťažnosti neuvádza, či tento právny prostriedok využil a ak nie, či v jeho prípade bola naplnená podmienka podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd, uplatňujúc už uvedený princíp subsidiarity, konštatuje, že nemá právomoc vecne prerokovať sťažnosť v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, I. ÚS 53/07).

2. K námietke sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy nedostatočným odôvodnením uznesenia krajského súdu z 31. mája 2012 a porušením zásady viazanosti skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím

príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska

neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Podľa § 11 ods. 1 zákona o konkurze návrh na vyhlásenie konkurzu sa podáva príslušnému súdu (ďalej len „súd“). Návrh na vyhlásenie konkurzu je oprávnený podať dlžník, veriteľ, v mene dlžníka likvidátor alebo iná osoba, ak to ustanovuje tento zákon.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o konkurze dlžník v predĺžení je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, odkedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom predĺžení. Túto povinnosť v mene dlžníka má rovnako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu dlžníka, likvidátor dlžníka a zákonný zástupca dlžníka.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o konkurze veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o konkurze ak súd zistí, že návrh na vyhlásenie konkurzu spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu rozhodne o začatí konkurzného konania. Inak v rovnakej lehote uznesením poučí navrhovateľa o nedostatkoch návrhu a vyzve ho, aby tieto nedostatky v lehote 10 dní odstránil. Ak tak navrhovateľ neurobí, súd návrh odmietne najneskôr do 15 dní po tom, čo uplynula lehota na odstránenie nedostatkov. Inak v rovnakej lehote rozhodne o začatí konkurzného konania. Voči uzneseniu o odmietnutí návrhu odvolanie nie je prípustné. Uznesenie o začatí konkurzného konania alebo uznesenie o odmietnutí návrhu súd doručí navrhovateľovi a dlžníkovi; uznesenie o odmietnutí návrhu súd nezverejňuje v Obchodnom vestníku.

Podľa § 14 ods. 3 zákona o konkurze o začatí konkurzného konania súd vydá uznesenie, ktoré bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením tohto uznesenia v Obchodnom vestníku sa začína konkurzné konanie.

Podľa § 14 ods. 6 zákona o konkurze ak tento zákon neustanovuje inak, účinky začatia konkurzného konania zanikajú vyhlásením konkurzu alebo zverejnením uznesenia, ktorým sa konkurzné konanie končí, v Obchodnom vestníku.

Podľa § 19 ods. 1 písm. b) zákona o konkurze ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd rozhodne vo veci vyhlásenia konkurzu do 7 dní od vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, alebo do 7 dní, odkedy dlžník súhlasil, aby sa rozhodlo bez pojednávania.

Podľa § 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania; pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť; ak sa dlžník v lehote podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 nevyjadril, má sa za to, že svoju platobnú schopnosť neosvedčil.

Podľa § 19 ods. 2 zákona o konkurze proti rozhodnutiu, ktorým sa konkurzné konanie končí, je účastník konkurzného konania oprávnený podať odvolanie. Proti rozhodnutiu o vyhlásení konkurzu je oprávnený podať odvolanie iba dlžník.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o konkurze vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje za vyhlásený zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením konkurzu sa dlžník stáva úpadcom.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o konkurze účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o konkurze až do vydania uznesenia o vyhlásení konkurzu môže do konkurzného konania pristúpiť veriteľ, ktorý preukáže, že by inak bol oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu. O pristúpení do konkurzného konania rozhodne súd do 15 dní od doručenia návrhu uznesením na návrh veriteľa, ktorý má do konkurzného konania pristúpiť.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o konkurze ak počas konkurzného konania dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, ktorá veriteľovi zakladá postavenie účastníka konkurzného konania, súd rozhodne na návrh nadobúdateľa pohľadávky o jeho vstupe do konkurzného konania, ak je v návrhu nadobudnutie pohľadávky preukázané. Inak návrh na vstup do konkurzného konania zamietne.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o konkurze pohľadávka, ktorá nie je pohľadávkou proti podstate, sa v konkurze uplatňuje prihláškou.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o konkurze prihláška sa podáva v jednom rovnopise u správcu, pričom správcovi musí byť doručená v základnej prihlasovacej lehote do 45 dní od vyhlásenia konkurzu; v jednom rovnopise veriteľ doručí prihlášku aj na súd.

Konkurzné konanie je osobitným druhom občianskeho súdneho konania, regulované osobitnými procesnými ustanoveniami, ktoré upravujú postup súdu, veriteľov, dlžníka, správcu a iných zúčastnených procesných subjektov pri speňažení majetku dlžníka a pomernom uspokojení pohľadávok veriteľov z takto získaného výťažku.

Návrh na vyhlásenie konkurzu je oprávnený podať dlžník, prípadne veriteľ (§ 11 ods. 1 zákona o konkurze), alebo iné osoby uvedené v zákone o konkurze. Po podaní návrhu oprávnenou osobou, ktorý spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, súd uznesením začne konkurzné konanie (§ 14 ods. 1 zákona o konkurze).

Účelom štádia konania po začatí konkurzného konania, ktoré nezačalo na návrh dlžníka, je zistenie, či sú splnené (osvedčené) materiálne podmienky na vyhlásenie

konkurzu. Účastníkom v tomto štádiu konkurzného konania je dlžník a veriteľ, ak je navrhovateľom, veriteľ, ktorý sa stal účastníkom na základe pristúpenia do konania (§ 24 ods. 2 zákona o konkurze), alebo veriteľ na základe rozhodnutia súdu o jeho vstupe do konania (§ 25 ods. 1 zákona o konkurze). V závislosti od toho, či dlžník osvedčí svoju platobnú schopnosť, súd vyhlási konkurz na majetok dlžníka alebo zastaví konkurzné konanie [§ 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze]. Proti uzneseniu o zastavení konkurzného konania je účastník konkurzného konania oprávnený podať odvolanie. Proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu je oprávnený podať odvolanie len dlžník (§ 19 ods. 2 zákona o konkurze). Pokiaľ je navrhovateľom veriteľ, nie je mu priznané právo podať odvolanie proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu z dôvodu, že jeho návrhu na vyhlásenie konkurzu sa vyhovel. Zo znenia § 19 ods. 2 zákona o konkurze vyplýva, že odvolanie proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu nemôže podať ani veriteľ, ktorý sa stal účastníkom konkurzného konania pristúpením alebo vstupom do konkurzného konania.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že konkurzné konanie voči dlžníkovi F., s. r. o., začal okresný súd uznesením č. k. 36 K/19/2011-75 z 5. januára 2012 na základe návrhu veriteľa O., a. s., B. Tento veriteľ následne podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 36 K/19/2011-82 z 9. februára 2012, ktorým okresný súd zastavil konkurzné konanie voči dlžníkovi F., s. r. o. O tomto odvolaní rozhodol krajský súd namietaným uznesením z 31. mája 2012 tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a vyhlásil konkurz na majetok dlžníka F., s. r. o. Sťažovateľ v tomto konkurznom konaní odvodzuje svoje postavenie účastníka konkurzného konania voči úpadcovi F., s. r. o., od toho, že 23. júla 2012 si prihláškou uplatnil pohľadávky proti tomuto úpadcovi. Sťažovateľ teda nebol účastníkom namietaného konkurzného konania v štádiu od jeho začatia až do vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka F., s. r. o. Z uvedeného je zrejmé, že namietaným uznesením krajského súdu z 31. mája 2012 nemohlo byť porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd navyše za potrebné uviesť, že zákon o konkurze neumožňuje veriteľom, ktorí sa stali účastníkmi konania až po vyhlásení konkurzu, uplatnením pohľadávky prihláškou, žiadať o spätné preskúmanie toho, či boli

splnené materiálne podmienky na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. Ak by aj sťažovateľ bol účastníkom konania do vyhlásenia konkurzu, mohol by byť navrhovateľom, ktorý z povahy svojho postavenia nemôže namietat' rozhodnutie o vyhlásení konkurzu, prípadne by mohol byť účastníkom ako veriteľ na základe pristúpenia alebo vstupu. Jeho procesné postavenie by v takomto prípade bolo obdobné ako postavenie navrhovateľa – veriteľa, preto ani v tomto procesnom postavení by nemohol podať ani opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vyhlásení konkurzu.

Sťažovateľ tiež namieta, že postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením z 31. mája 2012 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu absencia porušenia ústavnoprocených princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré patrí aj vlastnícke právo (m. m. IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv, práv a slobôd hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, prípadne čl. 6 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, tieto ustanovenia majú charakter ústavných princípov, resp. všeobecných interpretačných pravidiel, ktoré sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07).

Sťažovateľ porušenie uvedených článkov namieta v spojení s namietaným porušením jeho základných práv a práv. Ústavný súd preto o ich samostatnom porušení nerozhodoval.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesení z 31. mája 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2013